

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

Leto 1921.

V Ljubljani, dne 15. junija 1921.

Štev. 6.

41.

Jugoslovanski katoliški škofje svojim vernikom.

Jugoslovanski katoliški škofje, zbrani v Zagrebu od 30. aprila do 6. maja na skupno posvetovanje o raznih cerkvenoupravnih vprašanjih, pošiljamo vam, svojim predragim vernikom, srčen pozdrav in pastirski blagoslov.

Pa premnoge in nevarne zmote naših časov nas nagibajo, da vas spet spomnimo na nekatere važne nauke krščanske vere, po katerih morate uravnati svoje življenje, da ne zaidete s pota večnih resnic in ne greste na stranska pota zmot, pogubnih za časno in večno življenje.

I.

Dan na dan se množe osebe in cela društva, ki zametavajo našo krščansko vero in jo naravnost mrzijo, da, se celo nasilno dvigajo proti vernim kristjanom in se na vse načine trudijo, kako bi vašo vero zavedli v popolno brezboštvo.

Da ne omahnete v svoji veri, vas spominjamo na to, da je naša vera tako globoko utemeljena, da noben pameten človek ne more o njej dvomiti, izvzemši ako je o njej slabo poučen. Naj vam naštejemo samo nekatere naravne in nadnaravne dokaze za resničnost naše svete vere!

V vseh in v najvzvišenejših naukih naše svete vere se popolnoma ujemajo vsi verniki vseh časov. Ujemajo se povsod: v Evropi, Aziji, Afriki, Ameriki, Avstraliji. Ujemajo se ljudje neuki in učenjaki. Kako krasni so bili prizori na shodih v čast presvetemu Rešnjemu Telesu po največjih mestih Evrope! Tej največji skrivnosti naše vere so se klanjali poleg delavcev in kmetov, poleg obrtnikov in trgovcev tudi učenjaki prve vrste iz vsega sveta. Čikod tolika sloga? Odkod sloga, s kakršno se ne more ponášati noben drug nauk? Mar ne odtod, ker je nauk krščanske vere tako dokazan, da njegove resničnosti ne more zanikavati nikdo, kdor resnico išče in ljubi.

Da, krščanska vera je v vseh svojih naukih povsem resnična. Ali je kdaj kdo le za en njen nauk dokazal, da je neresničen, varljiv ali lažniv? Ni

krščanskega nauka, katerega bi ne bili sovražniki napadli. A s kakšnim uspehom? V boju se je vedno dokazalo, da je resnično, kar uči krščanska vera, a neresnično, kar uče njeni neprijatelji. Kaj sledi iz tega? Resničnost nauka, ker samo resnica ostane vedno ista, a zmota se valno menja.

Od koga je ta nauk? Od našega Gospoda Jezusa. In kdo je Jezus? Je li on navaden človek? Je li on učenjak kakor drugi ljudje učenjaki? Čujmo, bratje!

Naš Gospod Jezus se je rodil v betlehemskega hlevu. Vzrastel je v hiši Jožefa, tesarja v Nazaretu. V šolo ni hodil. Hodil je samo v domačo shodnico, kjer so učitelji čitali in razlagali svete knjige. V Nazaretu je ostal do tridesetega leta. Tedaj je zapustil Nazaret in začel javno učiti. S kakšnim uspehom? Svet se čudi in vprašuje: »Odkod njemu to znanje? Ali ni on iz hiše Jožefa tesarja. Poznamo mater njegovo in njegovo sorodstvo.« Odkod temu Jezusu iz Nazareta tako vzvišen nauk? Nauk, ki se mu čudi ves svet? Nauk, ki po soglasni sodbi vseh vekov nadkriljuje vsak drug nauk? Nauk, ki odgovarja vsem ljudskim potrebam. Nauk, ki je vzvišen nad vsak človeški razum, a hkrati tako razumljiv, da ga more razumeti tudi preprosto ljudstvo in malo dete? Nauk, ki edini ostane vedno nespremenjen v znak svoje popolne resničnosti? Odkod Jezusu ta in taka resnica? Ima jo sam od sebe. Kako je to mogoče? Vprašajmo ga, kaj je in kdo je on. Naj nam sam pove!

Ujeli so ga sovražniki njegovi in ga privedli pred sodišče. Pripeljali so priče zoper njega. A priče se ne ujemajo in ne morejo ničesar dokazati. Judovski veliki duhovnik se razsrdi in ga zaroti pred živim Bogom, naj pove, ali je Kristus, ali je Sin božji? Jezus mu odgovori: Sem. Ti si rekel. In za to besedo ga obsodijo na smrt. Pa Jezus ne prekličje svoje trditve. Jezus zapečati njeno resničnost s strašno smrtjo na križu.

Tudi na drug način je Jezus dokazal resničnost svoje trditve, da je on v resnici Sin božji. On se je večkrat skliceval na pričevanje sv. Janeza Krstnika, na preroke in na svoje čudeže. Zlasti je poudarjal svoje prihodnje vstajenje od mrtvih. Večkrat je svojim apostolom napovedoval, da ga bodo v Jeruzalemu ujeli, bičali, zasramovali, na križ pribili in umorili; toda tretji dan da bo vstal iz groba. Tudi pred svojimi neprijatelji je napovedal svoj največji čudež, da bo tretji dan po smrti vstal od mrtvih.

Ali je Jezus vstal tretji dan? Ako ni vstal, je vse njegovo delo ena sama prevara in laž. Ako je vstal, je pa nepobitno dokazal, da je Sin božji, naš edini Zveličar in Očrešenik. Je li torej vstal?

Je. Tretji dan so našli njegov grob prazen. In on se prikazuje živ svojim apostolom, učencem in prijateljem. Prikaže se v Jeruzalemu, na Galilejskem morju, na gori. Z apostoli in učenci se razgovarja in je z njimi. Pokazuje jim svoje rane na rokah, na nogah, na prsih. Izprva apostoli ne verujejo. Šele tedaj, ko se je z njimi razgovarjal in jedel in jim rane pokazal, verujejo in tedaj trdno verujejo. In začno pridigovati Jezusovo vstajenje ne samo ljudstvu, ampak tudi poglavarjem naroda. Glasno in jasno govore: Jezus, ki ste ga vi umorili, je tretji dan vstal od mrtvih. O tem smo mi priče. In kaj so na to apostolsko pridigovanje rekli judovski poglavarji? Niso mogli zanikati žive resnice. Ampak apostole so zaprli, bičali ter jim zapovedali, naj ne govore več o vstalem Jezusu. Apostoli so jim odločno odgovorili: Boga treba bolj slušati, kakor ljudi.

Zdaj, bratje kristjani, prosimo vas, povejte nam: ali je mogoče le podvomiti, da je Jezus Sin božji? Ni mogoče. Zato pa pokleknimo pred Jezusom ter mu zakličimo na ves glas: Gospod naš in Bog naš!

Naš Bog Jezus je poveril svoj nauk in vse delo svojega odrešenja svojim apostolom. Pred svojim vnebohodom jim je rekel: »Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji. Pojdite po vsem svetu in učite vse narode in krščujte jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha, in učite jih izpolnjevati vse, kar sem zapovedal. In jaz sem z vami do konca sveta. Kdor veruje, bo zveličan; kdor ne veruje, je že sojen.« Vodstvo vsega dela pa je poveril apostolu Petru, kateremu je že pred smrtjo obljubil, da bo skala, na katero bo sezidal svojo Cerkev, in da mu bo dal ključne nebeškega kraljestva. Po vstajenju pa je izročil Jezus Petru vso svojo čredo, jagnjeta in ovce, da jih pase. Jezus je torej izročil delo svojega odrešenja svoji Cerkvi. Apostoli in njihovi nasledniki naj oznanjajo njegov nauk, naj po krstu sprejemajo ljudi v njegovo Cerkev, v kateri jim hoče vse povedati, kar zahteva Gospod od njih. A na čelu Jezusove Cerkve

stoji kot vrhovni poglavar in pastir sv. Peter in njegov naslednik, rimski škof, sv. oče papež.

Tako božansko ustavo je dal naš Gospod Jezus, naš Bog, svoji sveti Cerkvi.

II.

Na tem določenem temelju bomo mogli zdaj točno razbrati, katere so najglavnejše zmote našega časa.

Ni vam treba dokazovati, kako morate točno in povsem trdno znati one resnice, od katerih zavisi naše časno in večno življenje: resnice o Bogu Stvarniku, o nesmrtni duši, o večnem zveličanju in večnem pogubljenju, o namenu življenja. Naš razum zahteva, da se v vseh vprašanjih, namreč o Bogu, o duši, o večnosti, o namenu našega življenja, poučimo točno in tako gotovo, da ne bomo mogli pasti v zmoto.

Kje boste, bratje, našli tako točen in gotov nauk? Edino v katoliški Cerkvi, v kateri vam govori sam Jezus, večna Resnica. A govori vam po škofih in onih duhovnikih, ki vam jih je poslal vaš škof in kateri slušajo svojega škofa in so s škofom združeni v pokorščini in ljubezni. Tako je odredil Bog Jezus za vaše časno in večno zveličanje.

Tako poučeni boste mogli lahko presoditi, kaj vam je storiti, ako bodo prišli k vam učitelji, katerih ni poslal vaš škof in kateri niti niso duhovniki, ali ki so odpadli duhovniki, ali ki zaničljivo govore proti Cerkvi, proti škofom, proti samemu papežu, in ki zametajo nauk o stvarjenju, o duši, o Bogu, in ki vas morda naravnost bunijo proti Cerkvi in njenim zapovedim o sv. maši in svetih zakramentih.

Ali ti niso oni lažnivi preroki, o katerih je napovedoval sam naš Gospod Jezus, da bodo prišli in vernike zapeljevali? Ali ti niso oni grabežljivi volkovi, ki napadajo čedo Jezusovo ter mu ropajo in more ovce in jagnjeta. Ah, v svoji nevednosti in v svoji strasti zapeljujejo duše, za katere je sam Jezus umrl na križu in za katere je ustanovil svojo sveto Cerkev, da jih po njej, po njenih poglavarjih, papežu in škofih poučuje in rešuje. Kaj bo iz onih grabežljivih volkov, iz onih lažnivih prerokov, ako bo že obsojen vsak človek, ki ne veruje? Kaj bo iz onih, ki jih toliko zapeljejo v nevero, in za katere je kri Sinu božjega zastonj prelita?

Bratje, bežite od njih, pa naj vam obetajo vse dobro tega sveta! Kaj vam bodo koristili milijoni, ako jih dobite po krivičnem potu? Življenje je kratko, smrt je blizu, a po smrti sodba in večnost.

Naš Gospod Jezus in po njegovem navdilu nas tudi naša sv. Cerkev uči, da smo med seboj bratje in sestre, ker smo vsi otroci nebeškega Očeta, ki nas je

ustvaril in ker smo vsi odkupljeni z dragoceno krvjo samega Sinu božjega in poklicani za isto blaženo večnost: Raditega se moramo med seboj iskreno ljubiti. Raditega moramo eden drugemu vse dobro želeli in kolikor moremo, tudi storiti. Samo tedaj nam bo rekel sodnji dan Gospod: »Lačen sem bil, in ste me nasitili, žejen sem bil, in ste mi dali piti, nag sem bil, in ste me oblekli, bolan sem bil, in ste me obiskali. Zato pojdite v veselje mojega nebeškega Očeta, ki vam je pripravljeno od začetka sveta.«

Ako bi med nami vladala taka ljubezen, o kako bi nam bilo lepo že na tem svetu! A kaj naj rečemo o revežih in bogatinih tega sveta? Kaj pravi naš Odrješnik? Čujte, bratje! Blagor ubogim v duhu, ker njih je nebeško kraljestvo! Gorje pa vam bogatini, ker laglje gre kamela skozi šivankino uho, kakor bogatin v nebeško kraljestvo! Blagor žalostnim, ker bodo potolaženi! A gorje vam, ki se veselite na zemlji, ker boste jokali vso večnost.

Nikakor ni mogoče odvzeti s sveta vsako razliko v imetju. Toda kako bi edino resnični nauk Jezusov potolažil one, ki so siromašnejši, in kako bi obrznaval poželjivost bogatinov po velikem imetju in bogastvu! Pa ker so ljudje vrgli iz uma Jezusov nauk, se je nakopičilo ono ogromno bogastvo v rokah nekaterih, in sicer na škodo veliki množini siromašnih. V tej smeri se je razvijal svet, odkar je začel zametavati Jezusov nauk, pa se razvija še danes v naši brezbožni družbi. Zato se ne čudimo pojavom krivičnega socializma in komunizma, ki namerava, kakor vidimo v Rusiji, s potoki krvi preokreniti ves družveni red današnjega sveta.

Bratje kristjani! Vi vprašujete in želite s polno pravico izvedeti, kako je treba pravilno soditi o agrarni reformi, in kako je treba postopati, da ne bi žalili Boga in izgubili svoje duše. Dobro poznate sedmo zapoved božjo: Ne kradi! V njej prepoveduje Bog krasti, goljufati, odirati, poškodovati tujo lastnino, ropati. Tako ti varuje Bog zasebno lastnino, katero si pravično pridobil in jo potrebuješ zase in za svojo deco. Kaj ne, že sama tvoja narava ti pravi, da je tvoje ono, kar si zaslužil s svojim delom ali pravično kupil v trgovini. In gorje onemu, ki bi ti hotel to odvzeti. Ti bi ga predal sodišču in moral bi ti vse vrniti. Tudi Boga bi razžalil tak krivičnik. In Bog bi mu greha ne odpustil, dokler ne bi povrnil vse, kar je tvoje. In kako bi ti mogel brez svoje lastnine dvigniti svoje otroke na njih lastne noge? Raditega tudi sam ne smeš lahkoumno trošiti in razsipati svojega imetja, ker je imetje lastnina vse rodbine, kateri moraš obstanek zagotoviti.

To je resnica, in mi vam jo, bratje, govorimo kot vaši od samega Boga postavljeni učitelji. Pa tudi to je resnica, da mora država vse gospodarsko živ-

ljenje tako voditi, da bo primerno blagostanje povsod in v vseh staňovih. Ako bi državna oblast opazila, da se vse gospodarske, obrtne in trgovinske razmere tako razvijajo, da se na eni strani, v rokah samo malega števila kopiči bogastvo, na drugi strani, v množini ljudstva, pa se poraja vedno večja beda in revščina: tedaj bi morala država podvzeti pota, da preštane tak nenaraven in krivičen razvoj in da se spet pravilno in na korist vsem slojem razvija vse gospodarsko življenje.

Ako se taki pravični odnošaji ne morejo doseči drugače, kakor da veliki posestniki odstopijo večji ali manjši del posestva, kakor zahteva javna potreba, na korist bednim siromakom, tedaj bi mogla državna oblast one velike posestnike, ako ne bi hoteli radevolje odstopiti, kar treba, s pravičnim zakonom na to prisiliti, in to proti pravični odškodnini.

Ker se je zadnji dve stoletji gospodarstvo po pomoči liberalne države tako razvijalo, da je poleg neizmernega bogastva nekaterikov nebroj bednih siromakov, ki nimajo toliko, da bi mogli dostojno živeti in svoje otroke odgajati; zato tudi mi sodimo, da je pravična agrarna reforma potrebna. Celó sami smo izjavili, da bi mi s privoljenjem sv. očeta papeža, ki je vrhovni upravitelj cerkvene imovine, bili pripravljene od velikih cerkvenih posestev na korist revežem in proti odškodnini odstopiti, kar je nujno in potrebno.

Iz teh edino resničnih naukov morete, bratje, zdaj uvideti, kako napačno, krivično in grešno vas navajajo k uporabi oni nerazsodni ljudje, ki vam kažejo na tujo lastnino in vam lažnivo govore, da je vaša. Morete videti, kako krivično in grešno so ravnali tudi oni, ki so brez postave, po volji ene osebe delili tuje imetje proti volji posestnika celo takim svojim prijateljém, ki niso bili potrebni. Te in slične slučaje moramo v imenu Boga najodločneje obsoditi in vam poklicati v spomin, da bomo morali enkrat vsi priti pred sodbo pravičnega Boga in dati odgovor o svojih delih, da prejmemo večno plačilo za dobra dela, a za hudobna dela večno kazen.

Poguben je napačen nauk o zemeljskih stvarih, ali še pogubnejše je, ako se napačen nauk nanaša na naše duševno življenje. Verske resnice morajo prevzeti vso našo dušo, naše srce in našo voljo, da bomo po njih uravnali vse svoje misli, vse svoje nazore, vse svoje življenje. In zato ste, bratje, upravičeni dolžni, kar najbolje poznati one važne in vzvišene resnice. Kako jih boste spoznali? Naš Gospod Jezus je naravnost zapovedal Cerкви, naj vam po škofih in duhovnikih te večne resnice vedno propoveduje, razlaga in proti zmotam brani. Škofje in duhovniki so dolžni razlagati vam posebno one nauke, katere hudobni svet zanikuje in tepta po svojih raznih listih

in društvi h. Škofje in duhovniki ne smejo molčati. Oni so dolžni vas in vaše otroke varovati, da vas s svojimi tako velikimi zmotami ne zastrupe lažnivi preroki, slabi listi, bogomrzka društva. Sam Gospod Jezus naroča, naj škofje in duhovniki ne bodo nemi psi, ki so mirni, ko pride tat v hišo. Škofje in duhovniki morajo dvigniti svoj glas povsod, zlasti na najsvetejšem mestu, v cerkvi na prižnici. In vi s polno pravico pričakujete od svojih škofov in duhovnikov tako obrano. In opravičene bi bile vaše tožbe, ako bi se škofje in duhovniki bali ugovarjanja, zaničevanja, mržnje in prognanstva, pa bi zato ne govorili in klaverno molčali.

Da pa bo resnica prevzela vso vašo dušo in urejevala vse vaše življenje, morate na temelju teh svetih resnic biti vzgojeni že od rojstva. Starši! Vedite in zapomnite si, da morate takoj od začetka svoje otroke vzgajati v strahu božjem. In otrok vaš naj vé in si zapomni, da je Bog nad njim, da je treba slušati Boga, našega najboljšega Očeta. Dete mora vedeti, da so nebesa in pekel, nebesa za dobre, pokorne in čiste otroke, pekel pa za slabo, nepokorno, nesramno mladino. Otrok naj rad moli, naj posebno časti presveto Srce Jezusovo in našo Ljubo Gospo. O, kako sveta in vzvišena je tvoja naloga, dobra, krščanska mati! To nalogo ti je dal Bog, ko te je blagoslovil in ti dal milo dete.

Tvojo vzgojo mora nadaljevati šola in pridodati vse, kar ti sama detetu ne moreš dati. Nadaljevati mora šola verski nauk in na tem temelju urediti vso šolsko vzgojo. Složna morata biti učitelj in veroučitelj. Ves nauk v šoli mora biti prežet od strahu božjega in verskega duha. S polnim pravom moreš in moraš zahtevati od šole in v šoli tak postopek, postopek, nadahnjen s sveto vero Jezusovo. Vaši so otroci v šolah. Vaši otroci se v šoli vzgajajo. Ali naj bi se vaši otroci kvarili z ničvredno, napačno in protiversko vzgojo? Ali naj bi se izpačili, odtrgali od večne resnice in zastrupili v večno nesrečo? Ali naj bi se vaši otroci po šolski vzgoji odbili od Jezusa Odrešenika, ki je dal zanje svoje življenje, je zanje dal svoji Cerkvi Sv. Duha, Duha resnice, da vodi Cerkev in v njej vernike, otroke in odrasle, na poti resnice? Ali naj bi napačna šolska vzgoja uničevala to delo božje ljubezni? O kako velik greh bi bil to, kolika žalitev Boga, kolika nesreča za vašo dečo!

Krščanski roditelji! Zato se ne boste čudili nam škofom, vašim pastirjem, da smo takoj dvignili svoj glasen ugovor, ko smo čuli, da se resno namerava vzgajati vaša deca ne v duhu Jezusovem, ampak v duhu sokolskem. Pa kakšen je ta duh sokolski? To vam pove najbolje odločna in jasna beseda nekoga Sokola v imenu vseh v hrvatskem listu »Novi Rod« od 1. marca 1920, ki se glasi: »Da, to je jasno,

da noben Sokol ne more biti rimski vernik, kar je isto kakor duševni suženj... Res, sokolstvo in katolicizem se izključujeta, in nepošten je oni, ki bi kdaj mislil, da to zanika... Enkrat za vselej in enkrat za vse Sokole: mi smo v boju ne samo proti Orlom, ampak proti papežu, kardinalom in vsem nenarodnim duhovnom.« Ali niso to najsilnejše zmote, ki se protivijo jasno razloženim resnicam, ki smo jih početkom premislili? Ali bi vi, krščanski roditelji, smeli dopustiti, da se vaši neodrasli otroci v tem bogomrzkem, protikatoliškem duhu vzgajajo in napolnjujejo z mržnjo proti duhovnikom, proti službi božji, proti Cerkvi, proti Jezusu in Materi božji, proti samemu večnemu Bogu? Mi škofje smo se odločno ustavili tej krivični nameri. A kaj so storili prijatelji Sokola? Čujte. Javno so pisali, da škofje lažejo. Grdo zasramovanje! Ali dobri katoliki so razpisali nagrado deset tisoč kron onemu, kateri bi dokazal škofom najmanjšo neresnico. Pa nihče še ni poskusil, da bi na ta lahek način zaslužil sebi te tisočake.

Predragi naši verniki! Še eno resno vprašanje! Povejte nam: ali smejo vaši odrasli mladeniči v Sokole, vaše odrasle hčerke v Sokolice? Ako hočete, da se vaši sinovi in vaše hčere odvrnejo od Boga, od Jezusa, od Marije, od Cerkve, od krščanskega življenja, od resnice, od blažene večnosti, potem le dopustite svojim mladeničem v Sokole in svojim hčeram v Sokolice! Ali vi, dragi kristjani, ki vidite v Jezusu in v Cerkvi edino rešitev, vi tega ne boste nikdar dopustili, vi boste z vso močjo zaeno z nami škofi zabranili svojim otrokom zahajati v društvo Sokol, vi boste z nami škofi odločno obsodili to društvo.

V luči naših naukov boste vsi mogli po resnici presoditi razne pojave v našem javnem življenju. Vi se boste radovali z nami, ker se bo v ustavi, ki se izdeluje v Belgradu, priznala naša Cerkev kot Cerkev, ki se more v naši državi svobodno razvijati, bujno cvesti in nam svoje dobrote deliti. Pa ker država priznava našo Cerkev, mora priznati in spoštovati vse njene pravice, kakor jih je prejela od samega Gospoda Zveličarja. Raditega bo moralo biti nam škofom prosto ostati v tesni pismeni in osebni zvezi s svetim očetom v Rimu in z vami, svojimi ljubljenimi verniki. Biti nam mora svobodno v cerkvi in zunaj cerkve razlagati vso resnico božjo, bodi to našim neprijateljem drago ali neljubo. Čuvati mora naša država vašo pravico do verskega pouka in versko vzgojo vaših otrok v šoli, kjer ne sme biti nikomur svobodno, da vašo dečo radi vere žali ali ji sveto vero, edino resnico, zasramuje. Uvaževati mora država svetost krščanskega zakona, o katerem sodi samo Cerkev in katerega morejo katoliki veljavno sklepati edino pred katoliškim svojim župnikom. Glejte, tega se mi veselimo in vi z nami.

Bratje! Dvignite svoje glave in se odločite čvrsto, da boste živeli vedno po svoji sveti katoliški veri in da se svoje svete vere ne boste nikdar sramovali, ampak da boste zaeno s svojimi otroki svojo sveto

vero pričali do smrti, ako treba, da boste zanjo trpeli in umrli. Amen.

V Zagrebu na praznik Vnebohoda Gospodovega, dne 5. maja. 1921.

<i>Dr. Ante Bauer,</i> nadškof zagrebški.	<i>Franjo Uccellini,</i> škof kotorski.	<i>Dr. Juraj Carić,</i> škof splitsko-makarski.	<i>Dr. Ivan Šarić,</i> škof, kapitul. vikar sarajevski.
<i>Dr. Nikola Dobrečić,</i> nadškof barski.	<i>O. Alojzije Mišić,</i> škof mostarski.	<i>O. Josip Garić,</i> škof banjaluški.	<i>Dr. Dionizije Njaradi,</i> škof križevski.
<i>Dr. Mihael Napotnik,</i> škof mariborski.	<i>Dr. Josip Marčelić,</i> škof dubrovniški.	<i>Anton Akšamović,</i> škof djakovski.	<i>Grgo Tambača,</i> provikar šibeniški.
<i>Dr. Anton Bon. Jeglič,</i> škof ljubljanski.	<i>Luka Pappařava,</i> škof hvarski.	<i>Dr. Josip Marušić,</i> škof senjsko-modruški.	<i>Dr. Stjepan Kovač,</i> gen. vikar veliko-bečkerečki.

Aleksije Baziuk,

apostolski administrator za Rusine v Bosni in Hercegovini.

Opomnja. Ta pastirski list naj se prebere vernikom prvo nedeljo po prejemu.

42.

Častitim bratom duhovnikom vseh katoliških škofij obeh obredov v Jugoslaviji.

I.

Mir Vam v Gospodu!

Dragi bratje!

Sami ste očitvidci, kak vihar je nastal v novi državi na versko-socialnem polju. Ta je sicer porušil tudi nekoliko debel v svečeniških vrstah. Padli so oni, ki niso imeli jake korenine v veri, ki se niso držali Pavlovega opomina, po katerem je treba vedno bdeti, trdno in srčno držati se vere (1. Kor. 16, 13). Padli so oni, ki so pozabili na Kristusove besede: Na svetu boste imeli žalost; ali ne bojte se, ker jaz sem svet premagal (Jan. 16, 33); ki niso imeli pred očmi, da je Kristus včeraj in danes, isti na veke (Hebr. 13, 8). Obžalujemo, da teh naših pomočnikov Gospod ob svojem prihodu ni našel opasnih ledij, s palico vere v roki, pa hkrati prosimo usmiljenega Boga, da jih vse spet dovede skesane v svojo hišo, kakor je z nekaterimi že storil. Ali, bratje, kakor je padeč Judežev nagnil druge apostole, da so se čvrsteje in verneje oklenili Jezusa, mora ta tužna okolnost nas vse opomniti, da se z vsemi silami našega življenja držimo Jezusa. On je Bog in glava Cerkve (Efež. 5, 23), pa je zato naša Cerkev trdnjava in temelj resnice (1. Tim. 3, 15). Kaj vse se ni dvignilo skozi 1900 let proti temu Kristusovemu telesu, kraljestvu božjemu na zemlji? Cerkev je gledala, kako so se proti njej dvigale mogočne države ter se z začudenjem vpraševala s psalmistom: »Zakaj hrume narodi in si ljudstva izmišljujejo prazne reči? Vzdigujejo se kralji zemlje in knezi se skupaj posvetujejo zoper Gospoda in zoper

Maziljenca njegovega« (Ps. 2, 1—2). Pa Cerkev je dobro vedela, da se on, ki prestoluje v nebesih, smeje, da jih Gospod zasmehuje (ibid. 4). In res je vse-mogočni Bog udaril puntarje z železno palico in jih razbil kakor lončeno posodo (ibid. 9). Doživela je Cerkev in ona je priča, kako je vse človeško spremenljivo in nestalno; padla so cela mesta, prestoli in države, plemena in rodovi. Trajno je samo ono, kar je sezidala desnica božja. Cerkve katoliške, ker je delo božje, ne more nihče uničiti, kakor tudi vesoljni potop ni mogel za seboj potegniti Noetove ladje (Gen. 7, 23). Naša Cerkev je v V. veku doživela razne upade barbarskih narodov, pred katerimi so bile slabe najjačje trdnjave in orožje, znanost in državniška modrost. Ona je te narode ukrotila in brez vsakega orožja privedla v vrsto prosvitljenih kulturnih narodov. Mnogi izmed katolikov so se sicer takrat preplašili kakor apostoli na genezareškem jezeru, čeprav so imeli s seboj Kristusa (Mark. 4, 38). Tedaj je vstal sv. Avguštin in je napisal delo »De civitate Dei« in je opozoril takratne ljudi na tajnosti božjega načrta, ki dopušča razne nezgode: v tem se pokazuje, kako počasen za jezo in velik v moči je Gospod (Nahum 1, 4).

Bratje, res je, tudi mi doživljamo težke čase. Povzdignimo zato svoje oči k nebesom. Tudi Cerkev nas kot dobra mati nagiba na to v vsaki sv. maši z besedami: »Kvišku srca!« Molimo z njo, da bodo v svetnih mnogoličnostih naša srca ondi utrjena, kjer je pravo veselje (IV. ned. po vel. noči). Zaupajmo, predragi, neomahljivo v Kristusa, da tudi nas ne po-

kara, kakor apostole: »Zakaj ste plašljivi? Zakaj nimate vere?« (Mark. 4, 40.) Ta »Bog je naša moč« (Ps. 117, 14).

II.

To živo vero, to trdno moč, premili bratje, morate vnesti tudi v naše katoliško ljudstvo. Tu nam je slediti apostolom. Oni so širili krščanstvo s pridigovanjem besede božje. O njej pravi psalmist: »Svetilo nogi moji je beseda tvoja in stezi moji luč« (Ps. 118, 105). Naš Odrešenik jo primerja z dobrim semenom (Luk. 8, 11). On je po svoji božji oblasti, ki je nad vsemi narodi in državami, poslal apostole: »Pojdite in učite vse narode.« (Mat. 28, 19.) Po tej oblasti, a ne samo po milosti državnikov katoliški duhovniki oznanjajo božje razodetje, pa raditega ni na zemlji oblasti, ki bi smela upravičeno omejevati svobodo apostolskega pridigovanja. »Božja beseda ni uklenjena« (2. Tim. 2, 9). Tudi judovski poglavarji so hoteli prepričati oznanjevanje apostolov, ali Peter in apostoli so odgovorili in rekli: »Boga je treba bolj slušati kakor ljudi« (Dej. ap. 5, 29).

Želimo, bratje, da s to apostolsko prostostjo govorite katoliškemu ljudstvu o sedanjih potrebah: o lastnostih naše Cerkve. V celi vrsti pridig treba govoriti o vidnosti in ustavi, o edinstvu, svetosti, katoličanstvu in apostolstvu Cerkve, o delovanju Sv. Duha v njej, o oblasti in nezmotljivosti papeževi v rečeh vere in nračnosti, o raznih cerkvenih ustanovah, s katerimi nam pomaga od rojstva do groba. Ne opuščajte pridig o dekalogu. Jasno in odkrito govorite, kaj zapoveduje in kaj prepoveduje sam Bog v posameznih zapovedih. Danes se greši proti vsaki zapovedi, a neredko je temu kriv sam duhovni pastir, ker ni zadostno poučil o tem svojih vernikov. Pridigovanje je potrebno vobče, ali posebno raditega, ker se krivi nazori širijo najlaglje ondi, kjer je pouk pomanjkljiv in času neprimeren, ali kjer se ne ozira na aktualna vprašanja. Tako opazujemo v zgodovini protestantizma, agnosticizma, spiritizma itd. — Ne pozabimo pa tudi na to, da najde pridigovanje ondi pripravljena tla, kjer so verniki že od mladosti poučeni, kako »ugoden je jarem Gospodov« (Mat. 11, 30). Ti so navadno dobra zemlja, ker »slušajo besedo božjo in jo obdrže v dobrem in čistem srcu in prinašajo sad v potrpljenju« (Luk. 8, 15). K a t e k i z a c i j i torej v šoli in cerkvi je treba posvetiti čim največjo pažnjo in skrb. Kateheza, kakor pridiga, naj je jasna, kratka in osnovana na sv. pismu, cerkvenih očetih in zborih ter osvitljevana s primeri iz Novega in Starega zakona ali zgodovine sv. Cerkve. Namen vsega našega pouka pa bodi Kristus, ker on je »cilj postave« (Rim. 10, 4). Tako ne bo potem Kristus samo na naših oltarjih, ampak tudi v srcih vernikov;

mistično se bo njegovo kraljestvo na zemlji širilo in krepilo. Marljivo se moramo truditi, da bo v nas in pri vernikih evharistični naš kralj gospodar celega človeka; da dosežemo Pavlovo hrepenenje in da moremo z njim govoriti: »Ne živim več jaz, ampak Kristus živi v meni« (Gal. 2, 20). Da se to čimprej zgodi, širimo pogosto, da celó vsakdanje prejemanje svetega obhajila. Po sv. obhajilu se bo zgodilo tudi v naših dneh ono, kar beremo o prvih kristjanih: »Množica teh, ki so sprejeli vero, je bila enega srca in enega duha« (Dej. ap. 4, 32). »Bili so stanoviti v naukah apostolov in v bratovski zvezi in v lomljenju kruha in v molitvah« (Dej. ap. 2, 42).

Pri teh sredstvih našega pastirskega dela ne pozabimo, da so tudi dela telesnega usmiljenja del naše dolžnosti. »Vsak veliki duhovnik se jemlje izmed ljudi in se postavlja za ljudi v to, kar zadeva Boga« (Hebr. 5, 1). Vedno velja to, a posebno v naših dneh, ko še ni jenjala vojna beda, ampak se je celo povečala. Pomagajmo ljudstvu, bratje, s pomočjo karitativnih ustanov, gospodarskih, proizvodnih in nabavnih zadrug, selskih blagajen in hranilnic. Pazimo in ne vzemajmo pri tem nase vse odgovornosti. Enako ne sme biti ta trud tako velik, da bi nas oviral v poučevanju in delitvi sv. zakramentov. Tudi apostoli so rekli kristjanom v Jeruzalemu: »Ne gre, da bi mi besedo božjo opuščali in oskrbovali mize« (Dej. ap. 6, 2).

Bodite končno, bratje, ne samo apostoli katoliške vere, ampak tudi razširjevalci prave krščanske prosvete: osnujte in vodite katoliška prosvetna društva, osobito med mladeniči. Podpirajte delo vsake katoliške organizacije.

Ko Vam, predragi v Gospodu, sodelavci v vinogradu Gospodovem, vse gori povedano toplo na srce polagamo, ne moremo, da ne bi pred vami odkrili bol svoje duše radi tako majhnega števila kandidatov za duhovniški stan. Žetev je v resnici obilna, a delavcev je malo. »Molite zato h Gospodu žetve, da pošlje delavcev v svojo žetev,« je ukazal Zveličar svojim apostolom in po njih nam vsem. Da, bratje, molite za ta namen in trudite se na vse moči, da poiščete one izbrane duše, ki jih je Gospod odbral za delavce v svojem vinogradu. Posvečujte tem ljubljencem božjim od najnežnejše njihove dobe posebno pozornost. Bodite jim vodniki v težkih viharjih našega časa, da ne klonejo v duši in da ne izgube milosti poklica božjega. Posnemajte, bratje, v tem krasne zglede katoliškega svečeništva v Franciji, Belgiji, Nemčiji, Angleški, Ameriki, kateremu se imajo te zemlje zahvaliti, da ondi cvete katoliška vera in da se dan na dan množe vrste duhovnikov in najpožrtvovalnejših redovnikov.

III.

Premili bratje! Ako želimo, da v drugih ohranimo živo vero, trdno upanje in žarko ljubezen, moramo sami vse to imeti v veliki meri. Apostol narodov je pisal: »Posnemajte mene, kakor jaz Kristusa« (I. Kor. 4, 16). Vonj svetosti enako kakor smrad grešnosti zapazijo hitro verniki na pastirju ter mu sledijo, ker dolga je pot po ukazovanju, a kratka po zgledih. To je razlog, da so vasi, mesta, kakor tudi cele pokrajine najlaglje odpadle od svete vere in sprejele krivoverstvo ondi, kjer so bili slabi duhovniki. Ne pozablajte, bratje, na one besede molitve, ki jo je škof molil pri Vašem posvečenju: »Naj bo vaš nauk duhovno zdravilo ljudstvu božjemu, a lep vonj vašega življenja veselje Cerkve Kristove«, da »ohranite čist in neskaljen dar svoje službe« (Pont. Rim.). Raditega moli Cerkev tako pogosto za dobro svečeništvo. Zveza naša s Kristusom naj se ne pretrga, kajti le tedaj smo kaj vredni in le toliko smo vredni, kadar in v kolikor smo združeni s Kristusom Bogom, ki nam govori: »Jaz sem trta, vi mladike; in kdor bo v meni in jaz v njem, on bo rodil obilen sad, zakaj brez mene ne morete ničesar storiti. Ako kdo ne ostane v meni, bo vržen ven, kakor mladika, in se posuši, in zbero jih in vržejo na ogenj, da zgore« (Jan. 15, 5. 6). Sam Bog želi, da živimo sveto, »to je volja božja, vaše posvečenje« (I. Sol. 4, 3).

To notranje in nadnaravno življenje bomo mogli živeti, ako se bomo marljivo posluževali onih sredstev, ki nam jih podaja naša sveta Cerkev. O teh sredstvih nam je spregovoril sv. oče Pij X. v svoji prelepi ekshortaciji od 4. avgusta 1908. Tu spominja sv. oče na prvem mestu na molitev kot neobhodno potrebno sredstvo našega posvečenja. Z besedami sv. Janeza Zlatoustega nam govori namestnik Kristusov: »Mislim, da je vsem jasno, da ni nikakor mogoče brez pomoči svete molitve živeti krepostno.« Ni treba, bratje, da Vam tudi še posebej poudarjamo, kako se moramo vsi truditi, da bomo po molitvi brevirja kar mogoče zvezani z vso učečo Cerkvijo radi lastne koristi, a ne manj radi koristi naših vernikov.

Na drugem mestu polaga sv. oče vsemu svečeništvu na srce, da naj vsak dan premišljuje večne resnice. Premišljevanje večnih resnic nas nujno vodi do tega, da se vsak dan duhovno obnavljamo in da rastemo v vnetosti za dom božji. Pa zakaj tako gospoduje greh na svetu? Na to odgovarja sam Gospod po svojem preroku Jeremiji (12, 10. 11): »Mnogi pastirji so pokončali moj vinograd, poteptali delež moj, izpreobrnilo so zaželjeni delež moj v prepusto puščavo. Naredili so jo v pustinja, da žaluje po meni opustošena. Vsa dežela je opustošena, ker ni nikogar, da bi premislil v srcu.«

S premišljevanjem večnih resnic je v najtesnejši zvezi nadaljnji študij bogoslovnih znanosti. Ne pozabimo, bratje, da se moramo neprestano učiti sv. bogoslovja, ako hočemo, da se pod vplivom raznih posvetnih vplivov ne razblini naše bogoslovno znanje v neko megleno versko čuvstvovanje.

Na tretjem mestu spominja sv. oče koristi, ki nam jo daje duhovno branje. Čitajmo bratje, vsaj sv. pismo, ker je ono prava poslanica iz nebes. Čitajmo, kolikor je mogoče dela sv. očetov, cerkvene zbornice, papeške okrožnice in pisma ter druge knjige ascetične vsebine. Čitajmo in premišlujmo, da nas ne zaloti duh racionalizma in materializma, duh sveta, ki »leži v hudobnem.« (I. Jan. 5, 19.)

Vsem so nam iz prakse dobro znane besede svetega Janeza (I. Jan. 2, 16): »Vse, kar je na svetu; poželenje mesa in poželenje oči in življenja napuh, ni iz Očeta, temveč je iz sveta.« Vsi vemo, da svet išče neomejeno svobodo v vsem in da noče nobene oblasti nad seboj. To je razlog, da je ljudem tega sveta tako mrzka vsaka duhovna oblast, da jo premnogi naravnost sovražijo. Tu, bratje, je treba, da pokažete svojim vernikom s svojim zgledom, kako treba slušati duhovne poglavarje. »Radovoljno služite, kakor Gospodu in ne ljudem, kakor služabniki Kristovi spolnujoči voljo božjo iz srca« (Efež, 6, 6, 7). V tej pokorščini nasproti cerkvenim poglavarjem imejte vedno v spominu apostolove besede: »Ako ste vstali s Kristusom, iščite ono, kar je zgoraj, kjer sedi Kristus na desnici Boga. Mislite na ono, kar je gori, a ne na ono, kar je na zemlji.« (Kol. 3, 1. 2.) Te misli vsajajte tudi v ljudstvo, da se ne pogrezne v pozemeljskem in v tem, kar je minljivo. Ponavljajte jim kar najčeseje besede božjega Zveličarja: »Iščite najprej božje kraljestvo in njegove pravice, vse drugo vam bo navrženo.« (Mat. 6, 33.)

Namestnik Jezusa Kristusa nas navaja dalje, da vsak dan sodimo v vesti sami sebe, ter da se kesamo in obžalujemo vse ono, s čimer smo grešili. Izprašujmo, bratje, vsak dan svojo vest.

Jako tople so besede sv. očeta, s katerimi nam na srce polaga, da po možnosti opravimo vsako leto duhovne vaje, ter da vsak mesec v isti namen gremo za nekaj ur v samoto.

Nadalje pozivlje sv. oče vse duhovnike, da se kar najtesneje združijo v zajednice z namenom, da se medsebojno podpirajo, da čuvajo dobro ime stanu proti neprijateljskim napadom itd. Še znamenitejše pa je, da se duhovništvo združuje v društva z namenom, da napreduje sveta znanost ter se s složnimi močmi in težnjami obdrži v svetih stanovskih sklepkih in v šanju duševnega bogastva.

Opozarjamo in želimo raditega, da se ves kler v vsaki škofiji združi v »svečeniški zajednici« in osnuje

društvo s sličnim namenom, kakor ga ima »Vzajemnost«, da bo imel na ta način razen pobude in pomoči za pravo duhovniško delo, tudi pomoč pri nabavljanju časnih potrebščin.

IV.

Vemo, predragi v Gospodu bratje, da so premnogi izmed vas v težkih gmotnih neprilikah. Mi smo že prej podvzeli vse, kar smo mogli, tudi pri državni oblasti, da se vam vaš težki položaj olajša, a tudi zdaj smo isto storili. Koliko smo do zdaj dosegli, vam je vsem znano. Truditi se hočemo še dalje, da vam olajšamo ta križ, kolikor bo v naših močeh. S tem izjavljamo, da bomo vse storili, ako bi vam vaši verniki na krivičen način še bolj ta križ otežavali. Bolelo nas bo, ako bomo morali v kakem takem slučaju odvzeti duhovnika župniji, katera ne bi hotela dati svojemu dušnemu pastirju vsaj to, do česar ima pravico po božjem pravu; in ob takem našem postopku bodo morali razumeti vsi pametni verniki, da škofje morejo ščititi ugled nedolžnega svečenika pred slabimi verniki. Mi bomo raje poslali duhovnika tja, kjer ga bodo verniki radi in po duhu vere sprejeli kot pastirja svojih duš.

V.

Tudi ob tej priliki, premili bratje, vam polagamo na srce, da čim več delajte v izpolnitev one želje našega božjega Zveličarja, ki jo je izrekel v svoji višjeduhovniški molitvi z besedami: »Sveti Oče, ohrani v svojem imenu one, katere si mi dal, da bodo eno, kakor mi...« (Jan. 17, 11.) Moleči in delujoči v tej smeri, bodite vedno velikega srca nasproti našim istokrvnim pravoslavnim bratom. Zasebno in javno tolmačite natanko in široko besede sv. Pavla: »Ljubezen je potrpežljiva, dobrotljiva; ljubezen ni nevoščljiva, ljubezen se ne hvali, se ne napihuje, ne vede se nespodobno, ne išče svojega, se ne da razdražiti, ne misli hudega, ne veseli se krivice, a veseli se resnice, vse zakriva, vse veruje, vse upa, vse prenaša. Ljubezen nikoli ne mine.« (I. Kor. 13, 4—8.)

VI.

Bratje duhovniki! Na bogoslovni fakulteti je osnovanih več praktičnih seminarov, da se bogoslovci čim boljše pripravijo za svojo bodočo službo. Glede na to, da na fakulteti ni še v ta namen potrebne knjižnice,

priporočamo s tem častiti duhovščini, naj bi darovala tej knjižnici svoje knjige, ki so večje naučne vrednosti, a posebno ona dela, ki se imenujejo prvotni avtorji in viri bogoslovja in modroslovja, n. pr. konkordance in komentarji sv. pisma, dela sv. očetov v izvorniku, izvornike svetnih teologov in filozofov, teološke in modroslovne revije itd. Enako živo priporočamo častiti duhovščini, da naj kupuje in čita ona dela, katera bodo profesorji bogoslovne fakultete izdajali.

VII.

Slednjič vam, bratje, javljamo, da je sv. stolica po prošnji hrvatskega episkopata raztegnila na vse področje naše države pravice, katere so imele poprej samo poedine škofije, namreč uporabo rimskega obrednika v hrvatskem ali slovenskem jeziku, pa se bodo zato vršili vsi obredi v živem jeziku razen svete maše, pri kateri se bosta samo list in evangelij pevala v živem narodnem jeziku.

Predragi bratje!

S proti nebu povzdignjenimi očmi ponavljamo nad vsem svojim klerom molitev Gospoda Kristusa: »Oče sveti... posveti jih.« (Jan. 17, 11. 17.) Vsemogočni naj ne odbije naše preponižne molitve, ampak naj jo sprejme kot sladki vonj. Naj vsevišnji in premodri Bog izlije bogastvo milosti, ljubezni in vsake kreposti nad ves naš kler! Da bodo naše želje za vas vse tem uspešnejše, jih izročamo vsemogočni priprošnji presvete, prččiste in nad vse blagoslovljene Bogorodice, Kraljice apostolov, in sv. Jožefa, v čigar mogočno zaščito sv. Cerkev jako mnogo zaupa in katera to leto, kot na petdesetletnico varstva, posebno na pomoč kliče. Presveta Mati božja je prvence duhovniškega stanu poučila s svojim zgledom, da vztrajajo enodušno v molitvi, dokler ne prejmo moči od zgoraj. Ona jim je to moč s svojo vsemogočno priprošnjo v daleko večji meri izprosila, pomnožila jo je s svojimi sveti, da prinesejo čim izdatnejših sadov v delu.

Pri tem želimo, predragi bratje, da se mir Kristov vstali v vaših srcih z veseljem Sv. Duha. (Exhort. sv. očeta.)

Od srca blagoslovljamo, dragi v Gospodu, bratje, vas kakor tudi vaše pastirsko delovanje.

Dano v Zagrebu s škofovske konference, obdrževane od 30. aprila do 6. maja 1921.

Dr. Ante Bauer,
nadškof zagrebški.

Franjo Uccellini,
škof kotorski.

Dr. Juraj Carić,
škof splitsko-makarski.

Dr. Ivan Šarić,
škof, kapitul. vikar sarajevski.

Dr. Nikola Dobrečić,
nadškof barski.

O. Alojzije Mišić,
škof mostarski.

O. Josip Garić,
škof banjaluški.

Dr. Dionizije Njaradi,
škof križevski.

Dr. Mihael Napotnik,
škof mariborski.

Dr. Josip Marčelić,
škof dubrovniški.

Anton Akšamović,
škof djakovski.

Grgo Tambača,
provikar šibeniški.

Dr. Anton Bon. Jeglič,
škof ljubljanski.

Luka Pappafava,
škof hvarski.

Dr. Josip Marušić,
škof senjsko-modruški.

Dr. Stjepan Kovač,
gen. vikar veliko-bečkerečki.

Aleksije Baziuk,

apostolski administrator za Rusine v Bosni in Hercegovini.

43.

Praznik sv. Cirila in Metoda ter nameravana katoliška cerkev sv. Cirila in Metoda v Belgradu.

Jugoslovanski škofje smo sklenili, da bomo praznik naših apostolov sv. Cirila in Metoda vsako leto prav slovesno praznovali, in sicer v nedeljo po 5. juliju.

Sv. maša naj bo za sedaj de die Dominica; vsa druga zunanja slovesnost naj se pa uredi tako, kakor je navada in festis I. classis. Cerkveni govori naj bodo prazniku primerni.

Na priprošnje sv. apostolov naj se katoliška Cerkev pri nas vedno lepše razvija, naj se je vsi verniki v globokem in neomahljivem prepričanju, z vso dušo oklepajo, ter zvesti krstni obljubi v njej do konca stanovitni ostanejo.

Za letos imam do Vas duhovnikov in do vernikov neko posebno prošnjo. V Belgradu je sedaj za katoliške le majhna cerkvice. Upamo, da se v Belgradu utemelji katoliška škofija. Zato je potrebna stolna cerkev, ki naj dela čast katoliškemu imenu.

Da dobe sredstev za tako zidavo, se je v Belgradu osnovalo posebno društvo, ki pobira denarne prispevke za novo katoliško stolno cerkev. Prostor je obljubljen brezplačno. Sv. oče so darovali pol milijona kron. Vneta srbska katolikinja gdč. Ana Kristić je šla v Ameriko, da tam nabira prispevke.

Društvo se je obrnilo na vse jugoslovanske škofe za pomoč. Ker je zadeva važna za Cerkev in za nas Jugoslovane, določujem, da se letos o priliki zgoraj določene slovesnosti, za nedeljo 10. julija, oznani darovanje v ta namen. Nedeljo poprej naj se verniki na to opozore in za obilen dar naprosijo. Prispevki naj se vsaj do konca julija pošljejo škofijskemu ordinariatu.

V Ljubljani, 19. majnika 1921.

† Anton Bonaventura,
škof.

44.

Razne opomnje.

Uradni jezik v matičnih zadevah. Predsedstvo poverjeništa za notranje zadeve sporoča semkaj z dne 25. maja 1921, št. 5783/pr., da uporabljajo nekateri župni uradi pri sestavi uradnih spisov glede matičnih zadev nemški jezik in se poslužujejo tudi krajevnih imen (Laibach), ki za naše uradovanje ne eksistirajo. (Naredba predsedstva deželne vlade za Slovenijo z dne 7. marca 1921, št. 78 Uradnega lista.)

Župni uradi naj torej v vseh spisih v matičnih zadevah (n. pr. tudi zapisnik o izjavi očetovstva za vpis pozakonitve v matici drugega kraja) rabijo vedno slovenski jezik in naj pišejo krajevna imena vedno v slovenščini.

Rodbinski listi radi vojaščine. Komanda Dravske divizijske oblasti je sporočila semkaj z dopisom z dne 20. maja 1921, Dj. Br. 4165, da se ponavljajo slučajji, da župni uradi izdajajo nepopolne rodbinske liste (poročila iz rojstne [krstne], poročne in mrliške matice), da se izpuščajo celo živeči moški člani rodbine.

Župni uradi se zato v smislu navedenega dopisa opozarjajo, naj imajo pri izdajanju takih poročil in izpiskov vedno pred očmi važnost takih uradnih dokumentov, od katerih je odvisna pravična rešitev vojaških zadev.

Ženitbe orožnikov. Vsled dopisa ministrstva ver kraljevine SHS, katoliško odelenje v Belgradu, z dne 13. aprila 1921, V. K. Br. 882, se gg. župniki opozarjajo, da ne smejo poročiti orožnika, žandarma, dokler

se dotični ne izkaže s pismenim dovoljenjem svoje žandarmerijske komande.

Zakonski oklici in kan. 1023. § 2. S. Congregatio de Sacramentis z dne 6. febr. 1920 (Mogunt.).

An Ordinarius per mandatum generale praescribere possit, ut parochi ab omnibus nupturientibus de quibus in Can. 1023. § 2., iuramentum de statu libero exigant, quin necessarium sit in omni casu particulari ad Ordinarium recurrere.

Resp. Servetur praescriptum Codicis.

Opomnja. Ako gre za zaročence domače župnije, o katerih je župnik popolnoma prepričan, da so samskega stanu in proti nameravanemu zakonu ni zadržka, ni treba razodetne prisege.

Duhovniške nadarbine in napovedi za pristojbinski namestek. Po razpisu finančnega ravnateljstva za Kranjsko z dne 3. januarja 1911, št. B/II 3269/24 ex 1910, so bili beneficiati in duhovniki nadarbinarji, ki stalno dobivajo kongruino dopolnilo, za minulo desetletje oproščeni od polaganja napovedi za pristojbinski namestek.

Z ozirom na določbe § 28. sedanje naredbe glede napovedi za pristojbinski namestek je ordinariat prosil enake polajšave tudi za tekoče desetletje.

Delegacija ministrstva financ v Ljubljani sporoča na to z dopisom z dne 19. aprila 1921, št. B II 320/1 ex 1921, sledeče:

»Na dopis z dne 11. aprila 1921, št. 1500, se nanaša, da je z odmero pristojbinskega namestka poverjenim oblastvom že naročeno, da določbe razpisa finančnega ministrstva z dne 1. decembra 1910, št. 87.190, mutatis mutandis tudi v osmem desetletju vpoštevajo. V smislu točke 5 tega razpisa so torej odmerni oblastva pooblaščenca, da imetnikom beneficijev, katerim se je pripoznala na podlagi zakona z dne 15. februarja 1877, drž. zak. št. 98, osebna oprostitev od pristojbinskega namestka za sedmo desetletje, predložitev napovedi nadarbinske imovine za osmo desetletje in ponovni dokaz naslova oprostitve spregledajo, ako po presoji spisov ali zaradi drugih jim znanih okoliščin nimajo pomislekov proti resničnosti omenjenega oblastvenega izreka in proti nadaljnjemu obstoju oprostitve z ozirom na § 28. naredbe finančnega ministrstva z dne 31. decembra 1920, št. 14064, Uradni list št. 44, in ako dotični beneficiati še nadalje uživajo dopolnilo kongruo iz verskega zaklada.

Razume se samo ob sebi, da so tudi glede nadarbinske imovine osebno oproščeni beneficiati zavezani napovedati imovino posebnih ustanov, katere upravljajo, četudi se dohodki teh ustanov vračunajo v kongruo.«

Pristojbinski namestek od avstrijskih državnih obveznic; napoved in odmera. Ker so se pojavile težkoče pri ustanovitvi vrednosti vojnih in predvojnih avstrijskih državnih obveznic, je finančno ministrstvo dovolilo, da se te zadolžnice začasno izločijo iz odmerne podlage za pristojbinski namestek.

Ker so pa omenjene obveznice načelno namestku zavezane, jih je kljub temu napovedati po nominalni vrednosti v napovedi za premično imovino po vzorcu B pa posebej navesti in podrobno izkazati v posebni specifikaciji po vzorcu I.

Namestek od njih se začasno ne bo predpisal, v plačilnem nalogu pa se bo pridržala pravica naknadne odmere ob času, ko bo možno določiti pravo vrednost teh zadolžnic.

45.

Naznanila.

Duhovne vaje za duhovnike se bodo vršile v zavodu sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano v času od 22. do 26. avgusta t. l. — Priglasiti se je vodstvu zavoda ali škofijskemu ordinariatu do konca julija t. l.

Katehetski izpiti za usposobljenost za pouk na ljudskih in meščanskih šolah se bodo vršili dne 19. in 20. julija t. l. v škofijski palači. Začetek ob o s m i h zjutraj.

46.

Konkurzni razpis.

Razpisuje se vsled smrti izpraznjena od proste škofove podelitve odvisna župnija **H o r j u l j** v vrhniški dekaniji. Prošnje za to župnijo je nasloviti na škofijski ordinariat v Ljubljani.

Kot zadnji rok za vlaganje prošenj se določa 10. julij 1921.

47.

Škofijska kronika.

Premeščen je Karl **Z a j c**, ekspozit v Matenji vasi, za kaplana v Cirknico.

Nameščen je Jožef **H o s t n i k**, duhovnik tržaške škofije in valetudinarij, za kaplana v Preddvoru.

Preselil se je Jožef **L a z n i k**, župnik in prodekan v Slavini, v Begunje pri Cirknici.

Vstopil je v red cistercijancev v Stični Anton **V a d n j a l**, kaplan v Cerkljah pri Krškem.

Konkurzni izpit so dne 11. in 12. maja 1921 dovršili: Janez Frančič, kaplan v št. Petru pri Novem mestu; Alojzij Lunder, kaplan v Črmošnjicah; Andrej Martinčič, kaplan v Dobropoljah; Matija Škerbec, stolni vikar v Ljubljani; Alojzij Tome, kaplan v Hinjah.

Škofijski ordinariat v Ljubljani, 15. junija 1921.

Vsebinska: 41. Jugoslovanski katoliški škofje svojim vernikom. — 42. Častitim bratom duhovnikom vseh katoliških škofij obeh obredov v Jugoslaviji. — 43. Praznik sv. Cirila in Metoda ter nameravana katoliška cerkev sv. Cirila in Metoda v Belgradu. — 44. Razne opomnje. — 45. Naznanila. — 46. Konkurni razpis. — 47. Škofijska kronika.